

Ἐλεύθερη πληροφόρηση

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ὁ Μητροπολίτης Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος ΝΙΚΟΛΑΪΜΟΣ
Ἀριθμός φύλλου 108
1 Μαΐου 2003

Ἀμφισβήτηση καί... ἀμφισβήτηση

Η ἀμφισβήτηση, μέ τή διπλή ποιότητά της, κυκλώνει τό κενό μνημεῖο τοῦ Ἀναστημένου Κυρίου μας. Ἀπό τή στιγμή τῆς Ἀνάστασης, ἴσαμε σήμερα. Ἄλλοτε μέ τή μορφή τοῦ δισταγμοῦ. Τῆς ψυχικῆς ἀτολμίας μπροστά σιό μεγάλο καί θαυμαστό γεγονός, πού ὑπερβαίνει τά ἀνθρώπινα μέτρα καί εἰσάγει στή διαλεκτική τῆς ἱστορίας τά «ὑπέρ κατάληψη» σημάδια τοῦ οὐρανοῦ. Καί ἄλλοτε σάν ἀνοιχτός πόλεμος, σιό ὄνομα τῆς προχωρημένης γνώσης καί τοῦ ἀδιαμφισβήτητου «ὀρθοῦ λόγου».

Ο ἰ πρώτες ἀφηνήσεις, πού πιστοποιοῦν τήν Ἀνάσταση, συνοδεύονται καί μέ τήν ἱστορία τῆς ἀπιστίας τοῦ ἀποστόλου Θωμᾶ. Δέν ἦταν μακρινός παρατηρητής ὁ Θωμᾶς. Μῆτε ἐκπροσωποῦσε τό παθιασμένο στρατόπεδο τῶν σταυρωτῶν. Εἶχε θέση καί μάλιστα περίοπτη, στήν ομάδα τῶν δώδεκα. Τῶν ἀγαπημένων μαθητῶν τοῦ σαρκωμένου Λόγου. Οἱ ἐμπειρίες του, πολλές καί σημαδιακές, τόν ἔφερναν, ταπεινό προσ-

κυνητή της Θεότητας του Διδασκάλου. Είχε ποτιστεί με τις διδασχές. Είχε παρακολουθήσει τα θαύματα. Είχε μελαγχολήσει με τις προρρήσεις των παθημάτων. Είχε δεχτεί τις προαγγελίες της 'Ανάστασης.

Ομως η εκπλήρωση της πρόρρησης τον αϊφνιδίασε. Κυριολεκτικά, τόν αναστάτωσε. Η ασυγκράτητη χαρά των άλλων μαθητών και η πληροφόρηση, ότι αναστήθηκε ο Διδάσκαλος, του προκάλεσαν σόκ. Τό γεγονός δέ χώρεσε στο «πεπερασμένο» μυαλό του. 'Εμεινε έμβρόντητος και σχεδόν άφωνος. Η μόνη φράση, πού βγήκε από τά σφιγμένα του χείλη ήταν η άμφισβήτηση: *«'Εάν μή ἴδω ἐν ταῖς χερσίν αὐτοῦ τόν τύπον τῶν ἥλων καί βάλλω τόν δάκτυλόν μου εἰς τόν τύπον τῶν ἥλων καί βάλλω τήν χειρά μου εἰς τήν πλευράν αὐτοῦ, οὐ μή πιστεύσω»* (Ιωάν. κ' 25).

Ομως, η προσωπική συνάντηση ανάτρεψε τό κλίμα. 'Ο Θωμᾶς εἶδε τόν Κύριο καί ψηλάφησε τις πληγές του. Καί πίστεψε. 'Εγινε μάρτυρας της 'Ανάστασης. Καί μετάδωσε τήν έμπειρία του, τήν εκπληξή του καί τήν επαλήθευσή του στήν οἰκουμένη. Στό Σῶμα της 'Εκκλησίας. Στους έρευνητές της ιστορίας. Στους πιστούς καί στους άπιστους.

Ενα φιλοσοφημένο τροπάριο τούτων των ήμερῶν, πού αναφέρεται στό περιστατικό, σημειώνει μέ διακριτική διεισδυτικότητα: *«᾿Ω καλή άπιστία τοῦ Θωμᾶ, τῶν πιστῶν τās καρδίας εἰς ἐπίγνωσιν ἤξε...»*. ᾿Ω καλή άπιστία! Μέ τό δισταγμό της καί μέ τήν έκφραση της μελαγχολίας της, ἔδωσε τήν άφορμή νά πληροφορηθοῦν οἱ καρδιές τῶν πιστῶν καί νά άνοιχτοῦν διάπλατα στήν άποδοχή τοῦ υπερφυσικοῦ γεγονότος.

Καί η μαρτυρία μένει. Θησαύρισμα έμπειρίας καί άποδεικτική πληροφόρηση. Πιστοποιεῖ, μέ τόν αὐθεντικότερο τρόπο, τό γεγονός της 'Ανάστασης. Καί κατατίθεται στίς καρδιές τῶν συγχρόνων νοσταλγῶν τοῦ Θεοῦ. Εἶναι τό κεφάλαιο της πίστης, πού δέ διατυπώνει νεφελώδη σχήματα, αλλά άποδέχεται γεγονότα, σημαδεμένα στίς σελίδες της ιστορίας καί πιστοποιημένα από αὐτόπτες μάρτυρες. 'Από ανθρώπους, πού δίστασαν, πού άμφισβήτησαν, αλλά ψηλάφησαν, συνταράχτηκαν καί όμολόγησαν.

Αιχμάλωτη στόν «όρθό λόγο» η εποχή μου, δέν παύει νά υποδαυλίζει τήν άμφισβήτηση. 'Οχι τό δισταγμό τοῦ δέους μπροστά στό υπερφυσικό καί άνεξήγητο θαῦμα. 'Αλλά τήν πεισματική ᾀρνηση καί τόν πόλεμο. 'Ο,τι ξεπερνάει τή ροή τῶν φυσικῶν φαινομένων, εἶναι γι' αὐτούς άνύπαρκτο. 'Ο,τι υπερβαίνει τό δέκτη καί έπεξεργαστή της λογικῆς, δέν ἔχει θέση στόν καμβά της ιστορίας. 'Ομως καί γι' αὐτούς τούς άπιστους, η «καλή άπιστία» τοῦ Θωμᾶ άποτελεῖ πρόκληση. Τούς άναγκάζει σέ περίσκεψη. Καί τούς χειραγωγεῖ στήν λογική άλληλουχία, πού όδηγεῖ στήν έμπειρία της πίστης.

Ἀδέξια ἐπικάλυψη βόθρου

Αγχωμένος ὁ κ. Χριστόδουλος ἀπὸ τίς ἐκρήξεις τῶν ἐπισκοπικῶν σκανδάλων καὶ ἰδιαίτερα ἀπὸ ὁμοφυλοφιλικές ἐπιδόσεις τῶν προσώπων τοῦ στενοῦ του περιβάλλοντος, πάσχισε, ἀδέξια καὶ ἀπρόσφορα, νὰ ἐπικαλύψει τὸν ἀνοιχτὸ βόθρο τῆς Καρδίτσας. Ἀλλά, μέ τὴν παρέμβασή του, πολλαπλασίασε τὰ ἐρωτηματικά καὶ προκάλεσε ἀφόρητες ἀναθυμιάσεις. Ἐπανέφερε στὴν καθημερινή κουβέντα μιὰ ἀτέλειωτη ἄλυσίδα σκανδάλων. Καὶ πάτησε τὸ κουμπί γιὰ ἀναζωπύρωση τῆς περιέργειας καὶ γιὰ μιὰ γενικευμένη ἀλληλοπληροφόρηση. "Ἄν ὑπῆρχαν καὶ πέντε ἄνθρωποι στὴν εὐρύτερη περιοχή, πού, ἴσαμε κείνη τὴν ὥρα, δέν εἶχαν πληροφορηθεῖ τὰ σκάνδαλα καὶ δέν εἶχαν πιάσει τὴ μύτη τους, τοὺς πέρασε καὶ αὐτοὺς στὴν πλειοψηφία τῶν ἐνημερωμένων.

Μετά ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἐπίσημη δημοσιοποίηση τοῦ σκανδάλου «ἀπὸ χειλέων τοῦ προκαθημένου» καί, προπάν-

των, μετά τὴν ἀνεπίτρεπτη ἐπιχείρησή του νὰ στήσει, πάνω στό βόθρο, ἐξέδρα τιμῆς τοῦ σκανδαλοποιοῦ ρασοφόρου, νομίζουμε πὼς δέν μᾶς ἐπιτρέπεται ἡ σιωπή. Ἡ ἀποσιώπηση, σέ τέτοιες περιπτώσεις, μεταφέρει τὴν ἐνοχή σ' ὁλόκληρο τὸ σῶμα καὶ ἐκπέμπει πρὸς τὰ ἔξω τὸ μήνυμα τῆς καθολικῆς σήψης. Ὑποχρέωσή μας εἶναι ἡ ἐκδίπλωση καὶ ὁ στιγματισμός τῆς σκοτεινῆς ἱστορίας, ἥ, ἀκριβέστερα, τῆς σκοτεινῆς διαπλοκῆς, πού εἶχε σάν ἀποτέλεσμα τὴν καταπλήγωση τοῦ φιλότιμου καὶ τῆς ἀξιοπρέπειας τοῦ πληρώματος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων καὶ ὁλόκληρης τῆς Κεντρικῆς Θεσσαλίας.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος στὶς 26 Φεβρουαρίου ἐπισκέφθηκε τὴν Καρδίτσα. Σημειώνουμε, πὼς αὐτὴ ἡ ἐπίσκεψη δέν ἦταν ἡ πρώτη, οὔτε ἡ δεύτερη. Ἡ συχνότητα τῶν ἐπισκέψεων του σ' αὐτὴ τὴ Μητρόπολη ἀποτελεῖ ντοκουμέντο ἰδιαίτερης σημα-

σίας. Ἀποδεικνύει πώς ὁ δεσμός μέ τό Μητροπολίτη, πού ἐδρεύει ἐκεῖ, εἶναι περισσότερο ἀπό στενός. Καί πώς ἡ συνάντηση ἀποτελεῖ ψυχική ἀνάγκη.

Δηλωμένη στά ΜΜΕ ἀφορμή τῆς τελευταίας ἐπίσκεψής του ἦταν νά εὐχηθεῖ στό Μητροπολίτη Κουμαρινό, πού ἐκείνη τή μέρα εἶχε τήν ὀνομαστική του γιορτή. Πίσω, ὅμως, ἀπό τό γιορταστικό προσωπεῖο καί τή φιλόφρονη ἀπονομή τῆς τιμῆς, κρυβόταν ἡ ἀνησυχία καί ἡ σκοπιμότητα. Καί αὐτό τό κρυφό κίνητρο προδώθηκε κατά τή ροή τοῦ προγράμματος. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἦταν ἐνήμερος, πώς τά ἐκκλησιαστικά σκάνδαλα τῆς Καρδίτσας ἐγίναν βούκινο. Καί διακατεχόταν ἀπό ἀγωνία. Ἔνοιωθε νά τόν ἐκθέτει καί νά τόν διασύρει, προσωπικά, ἡ εὐρύτατη-ἀπό στόμα σέ στόμα-ἀναμετάδοση τῶν περιστατικῶν, πού καταβρώμισαν τή Θεσσαλική γῆ. Καί ἤθελε νά ποματίσει, μέ δική του παρέμβαση, τό βόθρο, νά ἀνακόψει τό λαϊκό κουτσομπολιό, νά ἀποπροσανατολίσει τήν κοινή γνώμη καί νά ἀποτινάξει ἀπό πάνω του τήν εὐθύνη.

Μεταφέρουμε, σέ πρῶτο πλάνο, δημοσίευμα τῆς ἐφημερίδας «Ἐλευθερία», πού ἐκδίδεται στή Λάρισα. Ἡ ἐφημερίδα αὕτη, σέ ρεπορτάζ τῆς 27ης Φεβρουαρίου, τῆς ἐπόμενης δηλαδή μέρας ἀπό τήν ἐπίσκεψη τοῦ κ. Χριστόδουλου στήν Καρδίτσα, ἀναφέρει ἀνάμεσα σέ ἄλλα:

«Παῖρνοντας τό λόγο, ὁ Μακαριώτατος κατέκρινε ὅλους ὅσοι καταφέρθηκαν ἐναντίον τοῦ σεβασμιοτάτου μητροπολίτη κ. Θεόκλητου, λέγοντας χαρακτηριστικά: 'Στήν πατρίδα μας, ἴσως καί ἄλλοῦ, εὐδοκιμεῖ ἡ συκοφαντία, ἡ διαβολή, ὁ κακός καί πικρός

λόγος, ὁ ὁποῖος ἐκπορεύεται ἀπό βρομερές καρδιές οἱ ὁποῖες δέ θέλουν νά ἀναγνωρίσουν τίποτε τό καλό τό ὁποῖο ὑπάρχει γύρω τους. Βεβαίως, αὐτῆς τῆς τύχης ἔχω τύχει κί' ἐγώ, ἀλλά καί ὁ ἐορτάζων σήμερα ἱεράρχης σας, ὁ ὁποῖος τόν τελευταῖο καιρό ἔχει τύχει στό ἐπίκεντρο μιᾶς συστηματικῆς καί μεθοδευμένης ἐναντίον του καταφοράς, πράγματα τά ὁποῖα ἐμεῖς, πού τόν γνωρίζουμε, ὄχι μόνο δέν εἶναι δυνατόν νά τά δεχθοῦμε, γιατί εἶναι ἐξ ὀλοκλήρου ψευδῆ, ἀλλά καί, ἀντιθέτως, ἐπιθυμοῦμε καί ἐπιδιώκουμε, μέ κάθε εὐκαιρία, νά τονίσουμε ὅτι πρόκειται γιά ἕναν ἱεράρχη ὁ ὁποῖος ἐκτελεῖ στό ἀκέραιο τό χρέος του καί δίνει καθημερινή μαρτυρία τῆς ποιότητος τῆς ἱεραποστολικῆς του ἐργασίας στόν τόπο ὅπου τόν ἔφερε ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καί τόν ἀπεδέχθη ἡ ἀγάπη τοῦ ἀνθρώπου».

Μιλώντας γιά τήν παρουσία του γιά μιᾶ ἀκόμη φορά στήν Καρδίτσα, ἀλλά καί γιά τό πνευματικό του παιδί, εἶπε: Ἐν ὑπάρχει ἄλλη σωτηρία γι' αὐτόν τόν τόπο ἀπό τό νά μείνει ὁ λαός μας προσηλωμένος στίς βάσεις καί στά θεμέλια, πού οἱ πατέρες μας ἔθεσαν καί αὐτοί οἰκοδόμησαν τό παρόν αὐτῆς τῆς χώρας καί αὐτοῦ τοῦ ἔθνους. Γι' αὐτό καί ἐγώ ἔσπευσα μαζί μέ τοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφούς, ὀλίγον καθυστέρημένος, καί δέ μοῦ δόθηκε ἡ εὐκαιρία νά εἶμαι παρών καί στή Θεία Λειτουργία, ὅπως τό ἐπιθυμοῦσα, γιά νά ἔρθω ἀκριβῶς καί νά καταθέσω μέ τήν παρουσία μου αὐτή τήν κατάθεση ἀγάπης καί συνειδησης πού μέ διακατέχει ἀπέναντι στόν ἱεράρχη σας, τόν ὁποῖο ἀγαπᾶτε καί τόν ὁποῖο κί' ἐμεῖς ἀγαπᾶμε, γιά τή σεμνότητα, πού ἔχει, γιά

τή συναισθηματικότητά του, γιά τήν ἀγάπη του πρός τό Θεό καί τόν ἄνθρωπο, γιά τό λαό τῆς Μητροπόλεώς του, τόν ὁποῖο ἐδῶ καί περίπου τέσσερα χρόνια διακονεῖ μέ πιστότητα καί μέ πολύ ἱεραποστολικό καί πνευματικό ζήλο. Ὁ Θεός νά τοῦ δίνει τή δύναμη, πού χρειάζεται, γιά νά μπορέσει νά ἀνταποκριθεῖ στά καθήκοντά του καί νά δοξάζει τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ σώματι καί τῷ πνεύματί του».

Ὅλα αὐτά, τά «ἐξόχως κολακευτικά» τά εἶπε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, γιά νά ὑμνήσει καί νά κολακέψει τό ρασοφόρο, πού μιά ζωή ἄσκει τό λειτούργημα τοῦ κόλακα μπροστά στόν εὐεργέτη του Χριστόδουλο.

Οἱ Καρδισιῶτες, ὅμως, δέν εἶναι τόσο ἀφελεῖς, γιά νά καταβροχθίσουν ἀνεξέλεγκτα τίς κολακεῖες, νά ἀμνηστεύσουν τίς ἀδιάντροπες καί ἐπιλήψιμες συμπεριφορές καί νά σβήσουν ἀπό τή συνείδησή τους τά ἀναπάντητα ἐρωτηματικά. Οἱ Καρδισιῶτες ἔχουν παρακολουθήσει γεγονότα. Πολλά γεγονότα. Πού ἄρχισαν νά ἐκτυλίσσονται καί νά δημοσιοποιοῦνται ἀπό τήν πρώτη βδομάδα τῆς ἐκλογῆς Χριστόδουλου. Καί συνεχίστηκαν καί κορυφώθηκαν μέ ἀλλεπάλληλα χρονικά αἰσχύνης καί μέ τά συναπαντήματα Κουμαριανοῦ καί Ἀστυνομίας στόν ἀνοιχτό, δημόσιο δρόμο, πού καταπληγώσαν τήν ἠθική τους εὐαισθησία καί τούς φόρτωσαν ἀσήκωτο βάρος ντροπῆς.

1. Μετά τήν ἀνάδειξή του σέ Ἀρχιεπίσκοπο, ὁ κ. Χριστόδουλος ἐπισκέφθηκε ἐπίσημα τό Βόλο. Μέ τιμές ἀρχηγοῦ κράτους. Καί μέ ὕφος ἐνθρονισμένης ἀλαζονείας. Τό ὄνειρό του εἶχε γίνει πραγματικότητα. Στό ὄνομα τοῦ τα-

πεινωμένου καί σταυρωμένου Ἰησοῦ, αὐτός περιβλήθηκε «πορφύρα καί βύσσο». Καί δεχόταν τίς ἐπευφημίες τοῦ πλήθους καί τά δουλοπρεπῆ προσκυνήματα κάποιων ἐπίορκων λειτουργῶν τοῦ μυστηρίου τῆς «κένωσης».

Μέσα στούς μεθυστικούς ἀτμούς τῆς κοσμικῆς δόξας καί στά θυμιάματα τῆς ἄκρατης κολακείας, ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος στράφηκε στόν ἀγαπημένο του, στόν ἀρχιμανδρίτη Θεόκλητο Κουμαριανό καί τόν ἀνακήρυξε ἐπίσημα διάδοχό του στό θρόνο τῆς Μητρόπολης Δημητριάδος.

-Σοῦ παραδίδω τή Μητρόπολη, γιά νά τήν ποιμάνεις, τοῦ εἶπε.

Καί δάκρυσεν...

Κάποιοι, ἄβανταδόροι, χειροκρότησαν μέ ὄση δύναμη εἶχαν. Καί μέ τό χειροκρότημά τους θέλησαν νά εὐφράνουν τήν καρδιά τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἡγεμόνα Χριστόδουλου καί νά δείξουν πρόσωπο φιλίας καί στόν ὑποψήφιο, πού ἔμπαινε στή λέσχη τῶν ἰσχυρῶν καί, πού θά μπορούσε αὐριο νά ἀποδώσει τό δάνειο τῆς κολακείας.

Ὁ ἴδιος ὁ ὑποψήφιος τό ἔδεσε κόμμο. Ἀφοῦ ἐξασφάλισε τήν εὐνοια καί τήν ἐπίσημη προβολή ἐκ μέρους τοῦ προκαθήμενου, δέν ὑπῆρχε λόγος νά ἀμφιβάλλει γιά τήν ἐκλογή του. Ἀπό τήν ὥρα ἐκείνη ἦταν ὁ κατακυρωμένος Ποιμένας τῆς Μητρόπολης Δημητριάδος.

Ἀλλά οἱ ἐξελίξεις δέν τόν εὐνόησαν. Τά πράγματα στράβωσαν πολύ γρήγορα. Παράγοντες τοῦ Βόλου, πού γνώριζαν πρόσωπα καί συμπεριφορές, μόλις ἄκουσαν τό Χριστόδουλο νά δωρίζει, σάν νά ἦταν προσωπική περυσία του, κληρονομιά τοῦ πατέρα του, τή Μητρόπολη στόν Κουμαριανό,

ξεσηκώθηκαν. Σχημάτισαν μέτωπο. Καί ἐγκαινίασαν πολυμέτωπο ἀγώνα. Ἐγραψαν, φώναξαν, διαμαρτυρήθηκαν. Ὁ Κουμαριανός ἦταν ἀπορριπτέος. Τό βιογραφικό του curriculum ἦταν γεμάτο μέ κηλίδες, πού τόν ἀποδείκνυαν ὄχι μόνο ἀκατάλληλο, ἀλλά καί ἐπικίνδυνο. Δέν ἦταν δεκτός ὡς ποιμενάρχης αὐτοῦ τοῦ λαοῦ, πού εἶχε θησαυρισμένες καί ἀποκρυσταλλωμένες ἠθικές εὐαισθησίες καί πού δέν ἀνεχόταν νά μολύνεται καί νά διασύρεται ἡ τοπική Ἐκκλησία μέ τίς ἀπανωτές ἐκτροπές τῶν σκανδαλοποιῶν ρασοφόρων. Κάποιοι ἀπό τοὺς αὐτοστρατευμένους ὑπερασπιστές τοῦ κύρους τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας ἔφτασαν σέ ἀκραῖα διαβήματα. Ἐπισκέφθηκαν τόν καινούργιο Ἀρχιεπίσκοπο καί τοῦ δήλωσαν, πῶς ἂν ἐπισημοποιήσει τήν ἐκλογή, πού ἐξάγγειλε κατὰ τήν πρώτη ἐπίσκεψή του στήν πόλη τους, θά συναντήσει ἰσχυρό κύμα ἀντίδρασης, πού θά τόν μπλοκάρει πρὶν ἀκόμα προλάβει νά δώσει δείγμα γραφῆς τῶν ἡγετικῶν του προσόντων.

-Θά μᾶς βρεῖτε ὅλους ἀντιμέτωπους, τοῦ εἶπαν. Καί δέ θά σταματήσουμε, ἴσαμε νά καθαρίσουμε τήν αὐλή τῆς Ἐκκλησίας μας ἀπὸ τὰ ἀπορρίμματα.

Ὁ Χριστόδουλος πάγωσε. Δέν περίμενε τέτοια ἀντίδραση καί τέτοια γλώσσα ἀπὸ ἀνθρώπους, πού τοὺς γνώριζε καί τοὺς ἀναγνώριζε ὡς προσωπικότητες μέ ἥθος καί μέ ἐπιρροή στή Βολιώτικη κοινωνία. Ἀλλά καί δέν ἦταν εὐκολος νά ἀνακρούσει πρῦμνα. Φοβόταν τόν ἀντίκτυπο. Τίς συνέπειες τῆς παλινδρομίας του. Θά ὑποβαθμιζόταν ἡ καί θά ἐξευτελιζόταν τό ἡγετικό του κύρος, ἂν διέτρεχε τό πανελλή-

νιο ἡ εἶδηση, ὅτι ἀναίρεσε τήν ὑπόσχεσή του. Παράλληλα ἔτρεμε τόν ἴδιο τόν Κουμαριανό. Αὐτός ἦταν ἱκανός νά πατήσκει ποδάρι. Νά τόν ἐκβιάσει ἄγαρμπα καί προκλητικά. Νά τόν ἀναγκάσει νά αὐτοαναιρεθεῖ γιὰ δεύτερη φορά.

Ἐμεινε, γιὰ ἓνα διάστημα, ἀναποφάσιτος καί σιωπηλός. Ἀλλά τό θέμα δέν περνοῦσε στή λήθη. Καί ἡ πληγὴ δέν ἔκλεινε. Ἡ ἀντίδραση ἔπαιρνε διαστάσεις. Γινόταν χιονοστιβάδα. Καί καμιά ἔξυπνη ἢ πονηρὴ ἐπινόηση δέν μπορούσε νά ἀναχαιτίσει τίς δραματικές ἐξελίξεις.

Ἐκείνη τήν κρίσιμη ἐποχὴ, ὅπως ἀποκάλυψαν ἀργότερα οἱ καλὰ ἐνημερωμένοι κονδυλοφόροι τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ρεπορτάζ, πραγματοποιήθηκε μυστικὴ σύσκεψη τῶν ἡγετικῶν στελεχῶν τῆς «Χρυσοπηγῆς» στήν ἀρχοντικὴ βίλλα τοῦ Χριστόδουλου, πού βρίσκεται στίς Νηές, στήν παραθαλάσσια περιοχὴ τῆς Σούρπης. Ἀποκλειστικό θέμα, πού ἀπασχόλησε τήν ὁμήγουρη, ἦταν ἡ ὑποψηφιότητα Κουμαριανοῦ γιὰ τὴ Μητρόπολη Δημητριάδος. Οἱ σκληροὶ διαπραγματευτές γνώριζαν πολὺ καλὰ τό ρασοφόρο Κουμαριανό. Καί πρόβαλαν, ἄκαμπτη καί ἀδιπραγμάτευτη, τήν ἀπαίτηση, ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος, ἀδελφός τῆς ὁργάνωσης, νά μὴν ἐγκαινιάσει τήν ἀρχιεπισκοπικὴ του σταδιοδρομία μέ λαθεμένες ἢ καί ὑποπτες ἐπιλογές.

Ἡ συζήτηση ἦταν μακρὰ καί ἔντονη. Ἡ ἀντιπαράθεση δυναμικὴ καί ἀνυποχώρητη. Τελικὰ ἡ ὑποψηφιότητα Κουμαριανοῦ ἀποκεφαλίστηκε. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος, μέ σφιγμένο καρδιάς, ἀναγκάστηκε νά ὑποκύψει. Δέχτηκε νά κάνει διπλωματικό ἐλιγμό. Νά ἀποσιωπήσει τήν ἐπίσημη

έξαγγελία, πού τήν ἔκανε στό Βόλο, περί ἀνάδειξης τοῦ Κουμαριανοῦ σέ ποιμενάρχη τῆς περιοχῆς. Νά ἀρχίσει νά διοχετεύει, μεθοδικά, στόν Τύπο καί στά κανάλια ἄλλη προτίμηση. Καί, στό κατάλληλο χρόνο, νά ὑποδείξει τόν καινούργιο ἐκλεκτό του στά μέλη τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί νά τοὺς πιέσει νά τόν ψηφίσουν.

Αὐτό καί ἔγινε. Ὁ Χριστόδουλος ἔρριξε τό βάρος τοῦ προσωπικοῦ του κύρους σέ ἄλλο ἀρχιμανδρίτη. Καί ἡ πλειοψηφία, πού τή διαμόρφωσε ἡ δική του ἐπιρροή καί οἱ παρασκηνιακές διαβουλεύσεις τῶν ἄλλων μελῶν τῆς Χρυσοπηγῆς, ἀνέβασαν στό θρόνο τῆς Μητρόπολης Δημητριάδος τό σημερινό Μητροπολίτη.

Οἱ Καρδισιῶτες πληροφορήθηκαν τίς ἐξελίξεις. Ἴσως καί νά τίς ἐπεξεργάστηκαν σκωπτικά καί ἀπαξιωτικά. Ἀλλά δέν εἶχαν κανένα ἄλλο ἐνδιαφέρον, νά ἀσχοληθοῦν μέ τὰ ἀπορρίμματα τοῦ Βόλου, πού εἶχαν προβληθεῖ ἀπό τό νέο Ἀρχιεπίσκοπο στή βιτρίνα τῶν ἐκλεκτῶν του καί, γιά ἀνεξήγητους λόγους, ἀποσύρθηκαν.

2. Ὁ καιρός, ὅμως καί ἡ ἐπιμονή τοῦ κ. Χριστόδουλου, ἔφεραν τὰ ἀπορρίμματα στήν Καρδίτσα. Τό πρόσωπο, πού ἀποδοκιμάστηκε στό Βόλο καί πού προκάλεσε τή σύγκρουση τῶν ἐκκλησιαστικῶν παραγόντων στίς Νηές, κατάφερε νά περιβληθεῖ, μέ βοήθό τήν ἀνεξήγητη εὐνοια καί τίς ἀφόρητες πιέσεις τοῦ κ. Χριστόδουλου, τό ἐπισκοπικό ὠμόφορο καί τή μήτρα. Καί ἐμφανίστηκε στήν Καρδίτσα, μέ τό χρίσμα καί τόν ἄερα τοῦ ἐκλεγμένου καί χειροτονημένου Μητροπολίτη τῆς ἄτυχης αὐτῆς περιοχῆς. Σέ ἐπίσημη τελετή, πού τή λάμπρυνε μέ τήν παρουσία του ὁ Ἀρχι-

ἐπίσκοπος καί στοὺς καπνοὺς τῶν ἀρχιεπισκοπικῶν ἐπαίνων ἐνθρονίστηκε, ὡς ποιμενάρχης τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καί ὡς καθοδηγητῆς τῆς νεολαίας στήν πορεία πρὸς τήν ἡθικὴ ὁλοκλήρωση.

Οἱ Καρδισιῶτες ἀναγκάστηκαν νά παρακολουθήσουν τὴ σκηνοθετημένη λαμπρότητα μέ πικραμένη ψυχὴ καί μέ κρατημένη ἀνάσα. Γιατί τὰ ἀπορρίμματα τοῦ Βόλου ἔπρεπε νά πέσουν στήν καρδιά τῆς Θεσσαλικῆς γῆς; Μήπως αὐτοὶ ἦταν παιδιὰ ἐνός κατώτερου Θεοῦ; Μήπως ἀποστολὴ τοὺς ἦταν νά λειτουργοῦν ὡς χαβούζα;

Κάποιοι τόλμησαν νά εἰσηγηθοῦν αἰσιοδοξία. Ἴσως οἱ γείτονες, Βολιώτες, νά εἶχαν ἀστοχήσει στίς κρίσεις τοὺς. Ἴσως νά ὑποκινήθηκαν ἀπὸ παράγοντες τῆς ποικίλης σκοπιμότητος. Ἴσως νά ἦταν προκατελημμένοι καί νά ἀδίκησαν καί τό Χριστόδουλο καί τόν εὐνοούμενό του. Ἐκριναν πὼς εἶναι φρόνιμο νά περιμένουν. Νά παρακολουθήσουν τό βηματισμό τοῦ νέου Ἐπισκόπου. Τό ἦθος, πού θά λιτανεύσει στήν ἐρημωμένη Ἐπισκοπὴ. Τὴν ποιότητα τοῦ ἐπιτελείου, πού θά συγκροτήσει. Τὰ σχόλια, πού θά προκαλέσει.

Ἡ ἄποψη αὐτὴ ἐπικράτησε. Καί ὁ νέος Μητροπολίτης ἔμεινε «ὑπὸ ἔλεγχου» καί «ὑπὸ προθεσμία».

3. Ἀλλά, δέ χρειάστηκε πολὺς καιρός, γιὰ νά προκύψουν οἱ ἀδιάσειστες διαπιστώσεις. Στενὸς ὁ κύκλος τῆς ἐπαρχίας, δέν ἐξυπηρετεῖ τὴ διαφυγὴ. Οἱ ἄνθρωποι, ἐπώνυμοι, κυκλοφοροῦν φορτωμένοι τὰ λάθη τοὺς καί διατηροῦν ἀνοιχτό τό κύκλωμα τοῦ σχολιασμοῦ τοὺς. Ἡ παραμικρὴ, φάλτσα κίνησή τοὺς περνάει στό βιογραφικὸ τοὺς κατάστιχο. Γίνεται θέμα συζήτη-

σης. Καί διαμορφώνει τήν κοινή γνώμη.

Στά τέσσερα χρόνια, πού πέρασαν από τήν άτυχη έκλογή, οί Καρδισιῶτες είδαν πολλά καί άκουσαν πολλά. Τό κτίριο τής Μητρόπολης ήταν πομπός ήθικης άπαξίας. Καί οί πληροφορίες τοῦ κέντρου, τής ελληνικής πρωτεύουσας, πού ταξίδευαν πρὸς τήν έπαρχία μέ ὄχημα τόν Τύπο ή μέσα από τά κανάλια τής τηλεοπτικῆς τέχνης, άφηναν πάντα αίχμές γιά τό έκκλησιαστικό κλίμα τής κεντρικῆς Θεσσαλίας.

Κάποιοι νέοι ρασοφόροι, πού έπιστρατεύτηκαν από τό νέο Μητροπολίτη, μέ τό βηματισμό τους άναστάων συνειδήσεις. Κάποιες περιστάσεις έμφανίσεις ή αίφνιδιαστικές άποκρύψεις άνέβαζαν τήν περιέργεια καί διασταύρωναν τά στοιχεΐα τής πληροφορησης.

Τά πανηγύρια, πανηγύρια. Τά παχειά λόγια, παχειά λόγια. Άλλά καί τό πονηρό παρασκήνιο, πονηρό παρασκήνιο.

Ίσαμε, πού έφτασε ή μέρα τής μεγάλης έκπληξης. Οί Καρδισιῶτες άντίκρυσαν μπροστά στό Μητροπολιτικό οΐκημα τό αυτοκίνητο τών Πρώτων Βοηθειῶν καί είδαν τούς άνθρώπους μέ τή λευκή μπλούζα νά βγάζουν, πάνω στό φορεΐο, ένα ρασοφόρο. Ύποψιάστηκαν, πώς πρόκειται γιά ξαφνική περιπέτεια υγείας. Καί, ὅπως είναι φυσικό, άρχισαν νά ρωτοῦν. "Εμειναν, ὅμως, έμβρόντητοι, όταν, από δῶ καί από κεΐ, συνέλεξαν καί διασταύρωσαν τήν πληροφορία, ὅτι έπρόκειτο γιά άπόπειρα αυτοκτονίας.

Άπόπειρα αυτοκτονίας μέσα στή Μητρόπολη; Γιά ὄνομα τοῦ Θεοῦ! Γιά ποιοό λόγο; Καί κάτω από ποιές συνθήκες;

Τό ὅτι έπρόκειτο γιά άπόπειρα αυτοκτονίας, τό έμαθε ὅλη ή Καρδίτσα. Άπό τή μιά άκρη ίσαμε τήν άλλη. Τό λόγο, ὅμως, αὐτῆς τῆς πράξης, δέν τόν έμαθε. Καί τό έρωτηματικό μένει. "Ὅσο, ὁ παρά λίγο αυτόχειρας άντικατέστησε «σημαΐνον» γυναικεΐο στέλεχος, πού έφυγε από τήν Άρχιεπισκοπή Άθηνῶν έπειδή «Έπικράνθη».

4. "Ὅσπου ξέσπασε τό μεγάλο σκάνδαλο. Τό προσωπικό σκάνδαλο τοῦ Μητροπολίτη Θεόκλητου Κουμαριανοῦ. Αυτό, πού ύποννοῦσε ὁ κ. Χριστόδουλος, όταν έλεγε στους Καρδισιῶτες: ὁ Μητροπολίτης σας «*τόν τελευταΐο καιρό ἔχει τύχει στό έπίκεντρο μιᾶς συστηματικῆς καί μεθοδευμένης έναντίον του καταφορᾶς...*». Σᾶς ὁμολογῶ, ὅτι τό σκάνδαλο ἔχει φτάσει στά αὐτιά μου, μέ ὅλες του τίς λεπτομέρειες. Καί, μάλιστα, από πολλές πηγές. "Ετσι, πού νά μή μένουν περιθώρια γιά άμφισβήτηση. "Η γιά ύπόθεση μεθοδευμένης καταφορᾶς. Άλλά δέν μπορῶ νά τό αναπαραγάγω. Κάποτε καί αν άκόμα τό χρέος τῆς άντικειμενικῆς πληροφόρησης δεσμεύει σέ λεπτομερῆ έξιστόρηση, ή δημοσιογραφική πένα λυγίζει κάτω από τό βάρος τῆς ντροπῆς καί άρνεΐται νά σύρει τό χορό τῆς άποκάλυψης.

Αίχμές γιά τό σκάνδαλο αυτό καί προσδιοριστικούς ύπαινιγμούς δημοσιοποίησαν οί περισσότεροι έκκλησιαστικοί ρεπόρτερς τών Άθηνῶν. "Ενας από αὐτούς, μάλιστα, υπογράμμισε μέ έμφαση, ὅτι γιά τήν άπόσβεση τών κραδασμῶν τοῦ σκανδάλου καί τήν πλήρη άποσιώπησή του, είχε κινηθεΐ, μετά από παράκληση τοῦ Χριστόδουλου, ὁ Μητροπολίτης τῆς γειτονικῆς έπαρχίας, τών Τρικάλων, Άλέξιος. Καί,

ὅτι αὐτός, μέ τήν παρέμβασή του, προσέφερε μεγάλη ἐκδούλευση στόν Ἀρχιεπίσκοπο. Ἀλλά, ζήτησε ὡς ἀντάλλαγμα, τήν κενή, τότε, Μητρόπολη Νέας Σμύρνης. Καί πολλοί ἄρθρογράφοι τοῦ περιοδικοῦ θρησκευτικοῦ Τύπου ἔκαναν ὑπαινιγμούς καί ζήτησαν ἐπίμονα τήν κάθαρση τῆς γάγγραινας. Ἀλλά μάταια. Ὁ προκαθήμενος τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας Χριστόδουλος, ὑποχρεωμένος ἀπό τό Κανονικό Δίκαιο καί ἀπό τή σχετική Νομοθεσία νά κινήσει τό δικαστικό μηχανισμό, ἔμεινε ἄπραγος. Ἄφησε τήν πληροφόρηση νά διοχετεύεται ἀπό τά ὑπόγεια κανάλια καί αὐτός καμώθηκε, πῶς δέν γνωρίζει τίποτα.

5. Καί μόνο, ὅταν ἡ μπόχα μόλυνε τήν ἀτμόσφαιρα ὅλης τῆς Χώρας, ἐπιχείρησε νά πνίξει τή «διάδοση» καί νά διασώσει τόν «ἐκλεκτό» του, μέ τήν παρέμβασή του στό γιορταστικό φόρουμ τῆς Καρδίτσας.

Ὁμολόγησε, ὅτι ὑπάρχει συστηματική καταφορά ἐναντίον τοῦ Μητροπολίτη Κουμαριανοῦ. Χαρακτήρισε τίς εἰδήσεις «ψευδεῖς». Διακήρυξε, πῶς αὐτός δέν μπορεῖ νά τίς δεχτεῖ, γιατί γνωρίζει καλά τόν «κατηγορούμενο» καί ἡ γνωριμία αὐτή ἀποτελεῖ ἐγγύηση ἀθωότητος. Καί, στή συνέχεια, ἔπλεξε στεφάνι ἐγκωμίων, γιά νά τό ἀποθέσει στό κεφάλι τοῦ ἀγαπημένου του καί ἐκλεκτοῦ του, σέ ἀντικατάσταση τοῦ στεφάνου τῆς μομφῆς καί τῆς ντροπῆς, πού εἶχε πλέξει ὁ ἴδιος μέ τίς ἀνομες πράξεις του.

Τά ἐρωτηματικά, ὅμως, παραμένουν ἀναπάντητα, πιεστικά καί καταλυτικά.

α) Πῶς διαπίστωσε ὁ κ. Χριστόδουλος, ὅτι οἱ κατηγορίες εἶναι ψευδεῖς;

Ἀνακρίσεις δέν ἔκανε. Παραπομπή στό ἄρμόδιο Ἐκκλησιαστικό Δικαστήριο δέν μεθόδευσε.

Ἄν ἦταν πληροφορημένος, ὅτι οἱ κατηγορίες εἶναι ψευδεῖς, θά μπορούσε, μέ καθαρό τό μέτωπο καί ψηλό τό φρόνημα, νά τίς παραπέμψει στήν Ἐκκλησιαστική Δικαιοσύνη. Καί ἐκείνη, μέ τήν ἐτυμηγορία της, θά ἐνίσχυε τή δική του ἀποψη καί θά τήν ἔκανε ἀμάχητη. Γιατί δέν τό τόλμησε; Γιατί δέν ἀνταποκρίθηκε στό χρέος του;

Αὐτός, μόνος του ἔψαξε τό θέμα; Καί αὐτός, μόνος του ἀποκρυστάλλωσε γνώμη;

β) Ἀποφάνθηκε, γενικά καί ἀόριστα, ἀλλά δέν εἶπε τίποτα, γιά τίς συγκεκριμένες μομφές, πού ἐνοχοποιοῦν τήν προσωπικότητα τοῦ Μητροπολίτη Κουμαριανοῦ.

Δέν προσδιόρισε ποιές ἀπό τίς κατηγορίες εἶναι «ἐξ ὀλοκλήρου ψευδεῖς». Εὐκολο, μέ μιά γενική καί ἀόριστη φράση, νά τά χαρακτηρίζεις ὅλα ψεύτικα. Ἀλλά πρέπει καί νά ἐξηγεῖς τί ἀπό αὐτά καί γιατί εἶναι ψεύτικο. Ἡ ἀόριστη ἀπόρριψη ἐνισχύει τήν ὑποψία, ὅτι «κάποιο λάκκο ἔχει ἡ φάβα».

Δέν ἐξήγησε, γιατί ἀκύρωσε τήν ἐπαγγελία του, ὅτι ὁ Κουμαριανός θά τόν ἀντικαθιστοῦσε στή διαποίμανση τῆς Μητροπόλεως Δημητριάδος.

Δέν πληροφόρησε ποιές ἦταν οἱ ἀντιρρήσεις, πού νεύρωσαν τή συζήτηση στίς Νηές τοῦ Βόλου καί τόν ἀνάγκασαν σέ ἀλλαγή πλεύσης.

Δέν τόλμησε νά ἀποσαφηνίσει ποιές ἦταν οἱ ἀφορμές, πού ἔσπρωξαν τόν κληρικό τῆς Καρδίτσας νά κάνει ἀπόπειρα αὐτοκτονίας μέσα στή Μητροπολιτική κατοικία.

Δέν ἀποκάλυψε, ποιό εἶναι τό με-

γάλο σκάνδαλο, πού ἔκανε τό Μητροπολίτη Κουμαριανό ρεντίκολο καί ἀνάγκασε τόν Ἀρχιεπίσκοπο νά τρέξει νά ἀνορθώσει τό κύρος του.

Δέν εἶπε τίποτα. Τίποτα ἀπό αὐτά, πού θά περίμεναν οἱ ταλαίπωροι ἀποδέκτες τῶν ἀπορριμμάτων τοῦ Βόλου.

β) Ἡ ἀναφορά, πώς καί ὁ ἴδιος ἔχει ὑποστῇ ἐπιθέσεις καί πώς καί αὐτός ἔχει γίνει στόχος «*συστηματικῆς καί μεθοδευμένης καταφορᾶς*», ἀντί νά σώσει τό Μητροπολίτη Κουμαριανό, ἐκθέτει τόν ἴδιο τό Χριστόδουλο. Ἄν ἡ περίπτωση Κουμαριανοῦ, ἡ τόσο «*διαδεδομένη*» καί τόσο τεκμηριωμένη, εἶναι παρόμοια μέ τήν περίπτωση Χριστόδουλου, ὁ ἀκροατής ἡ ὁ ἀναγνώστης ὁδηγεῖται στό συμπέρασμα, ὅτι κάτι κοινό ὑπάρχει ἀνάμεσά τους. Ὁ

συσχετισμός ἀπλώνει τά ἐρωτηματικά. Καί τό γεγονός, ὅτι καμμία ἀπό τίς περιπτώσεις αὐτές δέ διερευνήθηκε δικαστικά, ἀνοίγει πῆ δίοδο γιά τίς ὑποψίες καί γιά τίς ποικίλες ἐρμηνευτικές ἐπισημάνσεις.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος, στήν ἀπόγνωσή του, θεώρησε ἀφελῆς καί εὐκολόπιστους τούς Καρδισκῶτες. Καί τούς τάισε μέ φούμαρα. Ἐπαίνεσε τόν ἐκλεκτό του καί... ἔφυγε. Ἰκανοποιημένος, ὅτι ἀνάκοψε τήν καταφορά καί ἔσωσε τόν ἀγαπημένο του.

Ἀλλά, τό καζάνι ἐξακολουθεῖ νά βράζει. Καί κανένας δέν γνωρίζει πότε καί πώς θά ἐκραγεῖ...

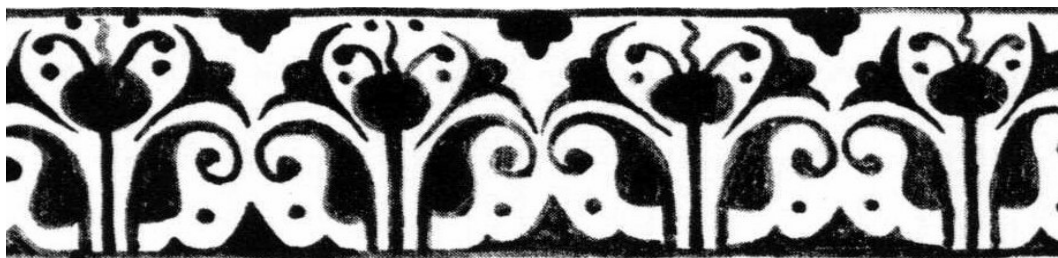
Ο ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ
ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Παπα-Γιάννη

Μέ ρωτᾷς πῶς ἐρμηνεύω τούς ἄγωνες, πού κάνει ὁ Χριστόδουλος, γιά νά σκεπάζει τίς πράξεις ντροπῆς τῶν ὁμοφυλόφιλων Μητροπολιτῶν καί τῶν ὁμοφυλόφιλων ρασοφόρων τοῦ περιβάλλοντός του.

Δέ σοῦ φτάνουν οἱ πληροφορίες καί οἱ ἐρμηνεῖες, πού κυκλοφοροῦν;

Φιλικά
Παπα-Γιώργης

ΣΥΓΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ἡμερήσια ἀθηναϊκὴ ἐφημερίδα, κοσμικοῦ Στύλ, καταχωρίζεται στίς 27-2-2003 ὁλοσέλιδο ρεπορτάζ, πού ἀναφέρεται στὴ νέα, ἄρτι ἐπισκευασθεῖσα, κατοικία τοῦ Προκαθήμενου τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας. Παραθέτουμε κατὰ λέξη καὶ ἀπαράλλακτο ἀπόσπασμα ἀπὸ αὐτὸ τὸ δημοσίευμα.

«Ποδαρικό στὴν ἑπαύλῃ τοῦ Ψυχικοῦ ἔκανε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος, ὁ ὁποῖος ἀπὸ χθὲς κατοικεῖ στὴ νέα ἀρχιεπισκοπικὴ κατοικία, στὴν ὁδὸ Ἐθνάρχου Μακαρίου. Ὁ προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ὑλοποίησε τὴν ἐπιθυμία, πού εἶχε ἀπὸ τὶς πρῶτες μέρες πού ἀνέλαβε τὸν ἀρχιεπισκοπικὸ θρόνο, νὰ μετακομίσει δηλαδὴ στὴν ἐπιβλητικὴ σομὸν βίλα πού ἔχει παραχωρήσει ἡ Μονὴ Πεντέλης καὶ ἡ ὁποία ἀπλώνεται σὲ δεκάδες στρέμματα, ἔχει τρία ἐπίπεδα, διαθέτει δυὸ κεντρικὲς πύλες εἰσόδου καὶ εἶναι πνιγμένη στὸ πράσινο. Ἡ νέα ἀρχιεπισκοπικὴ κατοικία εἶναι πραγματικὰ ἐπιβλητικὴ. Πρὶν ἀπὸ τὴν κύρια εἴσοδο τοῦ σπιτιοῦ ὑπάρχουν δέκα περίπου μαρμάρινα σκαλιά. Στὸ ἰσόγειο βρίσκονται οἱ χώροι ὑποδοχῆς. Τὰ πατώματα εἶναι κατασκευασμένα ἀπὸ γυαλιστερό ξύλο, ὅπως ἐπίσης καὶ τὰ κουφώματα τῶν παραθύρων, τὰ ὁποῖα εἶναι διακοσμημένα μὲ περίτεχνα σχέδια, ἐπηρεασμένα ἀπὸ τὴν κλασικὴ ἐκκλησιαστικὴ τεχνοτροπία. Στὸν πρῶτο ὄροφο ὑπάρ-

χουν τρία μεγάλα δωμάτια (καθιστικό, σαλόνι καὶ τραπεζαρία), ἀπὸ τὰ παράθυρα τῶν ὁποίων μπαίνει ἄπλετο φῶς, καθὼς καὶ τὸ W.C. τῶν ξένων. Ὅλα τὰ δωμάτια ἔχουν θέα στὸν κῆπο. Οἱ τοῖχοι εἶναι βαμμένοι μὲ τὸ ζεστὸ χρῶμα τῆς ὠχρας καὶ τὰ ταβάνια εἶναι λευκά. Ἀριστερά, μιὰ ἐσωτερικὴ σκάλα ὁδηγεῖ στὸ κελάρι, καὶ ἀκριβῶς δίπλα βρίσκονται οἱ δυὸ μεγάλες κουζίνες. Ἐδῶ βασιλεύει τὸ μάρμαρο, ἐνῶ οἱ βοηθητικοὶ πάγκοι καὶ τὰ ντουλάπια εἶναι ἀπὸ ξύλο. Ἡ κεντρικὴ ξύλινη σκάλα ὁδηγεῖ στοὺς ἐπάνω ὀρόφους, ὅπου βρίσκονται τὰ ὑπνοδωμάτια - ὅλα μὲ τζάκι - καὶ οἱ ξενῶνες. Κρεββατοκάμαρες εὐάερες καὶ εὐήλιες, πολυτελῆ μπάνια, ἀλλὰ καὶ χώροι γιὰ ὑδρομασάζ. Τὴ διαδικασία τῆς μετακόμισης εἶχε ἀναλάβει ἀποκλειστικὰ ὁ πρωτοσύγκελλος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, Θωμᾶς Συνοδινός, ἐνῶ ἡ γενικὴ καὶ ριζικὴ ἀλλαγὴ τῶν ἐσωτερικῶν χώρων φέρει ἀποκλειστικὰ τὴ σφραγίδα τοῦ κ. Χριστόδουλου. Σύμφωνα μὲ ἐκκλησιαστικοὺς κύκλους, τὸ κόστος τῆς ἀνακαίνισης ἔφτασε περίπου τὰ 700 ἑκατομμύρια δραχμές, ἐνῶ μέρος τοῦ ποσοῦ χρηματοδοτήθηκε ἀπὸ τὴ Μονὴ Πεντέλης, στὴν ὁποία ἀνήκει τὸ οἶκημα καὶ τὸ οἰκόπεδο».

Μεταφέραμε τὸ δημοσίευμα αὐτοῦσιο, ὅπως ἀκριβῶς καταγράφεται στὴ στήλῃ τῆς γνωστῆς ἀθηναϊκῆς ἐφημερί-

δας, χωρίς να προσθέσουμε ή να αφαιρέσουμε «ἰδῶτα ἐν ἡ μία κεραία» καὶ χωρίς ἀσφαλῶς νὰ παίρνουμε θέση γιὰ τὴν ἀκρίβεια ἢ μὴ τῶν παραπάνω ἐντυπωσιακῶν περιγραφῶν. Γιὰ τὸ θέμα ἄλλωστε αὐτὸ καμμιά ἀνακοίνωση καὶ καμμιά διάψευση δὲν ἔγινε ἀπὸ τὸ λαλίστατο γιὰ ἄλλα θέματα ἀρχιεπισκοπικὸ περιβάλλον. Ὑπάρχουν βέβαια οἱ γνωστὲς δηλώσεις τοῦ Μακαριωτάτου ἀπὸ ἄλλη εὐκαιρία, ὅτι καὶ ὁ ἴδιος ζεῖ σὰν ἕνας ἀπλὸς πολίτης.

Οἱ περιγραφὲς αὐτές, ἀνεξάρτητα ἂν φέρουν τὴ σφραγίδα τῆς ἀκριβείας ἢ καταγράφονται μὲ τὸν τόνο τῆς δημοσιογραφικῆς ὑπερβολῆς, ἔφεραν αὐθόρμητα στὴ σκέψη μας ἄλλες ἐποχὲς καὶ ἄλλες καταστάσεις. Ἀναφερόμαστε εὐθέως στὴν πορεία μέσα στὸν ἐκκλησιαστικὸ χῶρο μιᾶς ἄλλης μορφῆς, ἐνὸς ἄλλου κληρικοῦ ποὺ ἔγραψε ἱστορία καὶ διακόνησε ταπεινὰ καὶ ἀθόρυβα τὴν Ἐκκλησία ἀπὸ πολλὰς ἐπάλξεις. Εἶναι ὁ μακαριστὸς Ἱερώνυμος, ὁ «κακός!» καὶ «χουντικός!» Ἀρχιεπίσκοπος. Οἱ ἄσπονδοί φίλοι του, τότε καὶ τώρα, βασανίστηκαν πολὺ γιὰ νὰ ἐπινοήσουν ἐπιθετικούς προσδιορισμοὺς γιὰ τὸ πρόσωπό του. Καὶ «οὐδὲν ἄλλο εὐρόντες» κατέληξαν στὸ *slogan* τῆς ἐποχῆς, τοῦ «χουντικοῦ» καὶ τοῦ «κακοῦ».

Ὁ σεβασμὸς στὴ μνήμη τοῦ Γέροντά μας ἐπιβάλλει τὸ καθήκον νὰ παραθέσουμε, ἐντελῶς ἐνδεικτικά, ὀρισμένα χαρακτηριστικὰ ἀπὸ τὴν ἀνηφορική, ἀλλὰ ἀθόρυβη ἐκκλησιαστικὴ του πορεία καὶ τὸ μοναχικὸ, ἀσκητικὸ τρόπο ζωῆς του. Καὶ τοῦτο πρὸς γνώση καὶ σύγκριση.

1. Τὸ Σεπτέμβριο τοῦ ἔτους 1949 μὲ διοριστήριό Γράμμα τοῦ τότε Ἀρχιεπισκόπου Σπυρίδωνος, τοῦ ἀπὸ Ἰωαννίνων, ὁ Ἀρχιμανδρίτης Ἱερώνυμος (Κοτσώνης) τοποθετήθηκε ὡς πρωθιερέας τῶν βασιλικῶν ἀνακτόρων. Ὁ ἴδιος δὲν τὸ ζήτησε καὶ πολὺ περισσότερο δὲν τὸ ἐπιδίωξε. Ὁ εὐφυὲς ἐκεῖνος Ἀρχιεπι-

σκοπος κατέληξε στὴν ἐπιλογὴ καὶ στὴν πρότασή του αὐτὴ ἐκτιμώντας τὸ μέγεθος τῆς προσωπικότητάς τοῦ Ἱερωνύμου, τὸ ἥθος καὶ τὴν βαθειὰ θεολογικὴ του γνώση. Ὅλα λοιπὸν ἐκεῖνα τὰ χρόνια (καὶ ἦταν πολλά) τῆς ἀθόρυβης αὐτῆς πνευματικῆς διακονίας τοῦ ὁ π. Ἱερώνυμος χρησιμοποιοῦσε ὡς μοναδικὴ κατοικία του τὸ ταπεινὸ κελλὶ τοῦ μοναχοῦ στὴν Ἱ. Μονὴ Πετράκη, συμβιώνοντας στὸ χῶρο αὐτό, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι ἀδελφοί του μοναχοί. Αὐτὸ τὸ μοναχικὸ κελλὶ ἦταν τὸ ἡσυχαστήριό καὶ τὸ ἐρημητήριό του. Σὲ αὐτὸ δεχόταν τὶς ἐπισκέψεις τῶν φίλων του. Καὶ σὲ αὐτό, κάτω ἀπὸ τὸ πετραχήλι του, δεχόταν τὴν κατάθεση τῆς ψυχῆς τῶν συνανθρώπων του στὶς στιγμὲς τῆς ἐξομολογήσεώς τους.

2. Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἐκλογὴ του ὡς Ἀρχιεπισκόπου, τὸ ἔτος 1967, χρησιμοποιοῦσε ὡς μόνιμο καὶ πάλι κατάλυμα τὸ ἀπέρητο διαμέρισμα, ποὺ βρισκόταν στὸ μέγαρο τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἐπάνω ἀπὸ τὸν χῶρο τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ του Γραφείου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἁγίας Φιλοθέης. Ἐκεῖ, ὅπου παρέμεινε ἐργαζόμενος, δημιουργικὰ καὶ ἀθόρυβα, τὶς περισσότερες ὥρες τοῦ εἰκοσιτετραώρου, μὲ ἐλάχιστες μόνο ὥρες ἀναπαύσεως. Τὸ κτίριο τῆς Μονῆς Πεντέλης στὸ Ψυχικόν, ἀντὶ νὰ τὸ χρησιμοποιήσει γιὰ κατοικία του, τὸ παρεχώρησε στὴν Οἰκονομικὴ Ὑπηρεσία τῆς Ἐκκλησίας, γιὰ νὰ καταστρωθεῖ ἐκεῖ τὸ πρόγραμμα ἀναβάθμισης τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου. Καὶ κάτι ἀκόμη. Ἀργότερα, ἔχοντας μέσα του ἀκοίμητη τὴν εὐαισθησία τοῦ μοναχοῦ, ἀποσύρθηκε στὴν Ἱερὰ Μονὴ Πεντέλης. Καὶ ἐκεῖ, γιὰ νὰ μὴ ἐπιβαρύνει τὴ Μονή, κατέβαλλε τὰ τροφεῖα γιὰ τὸ γεῦμα ἢ τὸ δεῖπνο του. Σὲ περίπτωσι, μάλιστα, ποὺ καλοῦσε κάποιο συνεργάτη του σὲ γεῦμα ἐργασίας, κατέβαλλε, πρόσθετα καὶ τὴν ἀξία τοῦ φαγητοῦ τοῦ ἐπισκέπτη του.

3. Ὑπόδειγμα ἀφιλοχρηματίας. Ἡ ἡμέρα τῆς μισθοδοσίας τὸν εὗρισκε μὲ

προηγούμενο χρηματικό απόθεμα ίσο πρὸς τὸ μηδέν. Ούτε παράλογα ἔξοδα οὔτε περιττές δαπάνες. Καὶ πρὸ πάντων καμμιὰ δαπάνη γιὰ προσωπικὴ προβολὴ καὶ ἄνετη διαβίωση ἢ καλοπέραση. Τρὸς ζῶης καλογερικός. Καὶ κάτι τὸ χαρ- κτηριστικό. "Ὅλα τὰ ἔσοδα ἀπὸ τὰ «δικαι- ώματα τοῦ ἀρχιεπισκόπου» τὰ κατέθετε σὲ εἰδικὸ λογαριασμό, συμπληρώνοντας μάλιστα τὸ ποσὸ αὐτὸ καὶ μὲ τὸ 1/3 ἀπὸ τὴς τακτικὲς μηνιαῖες ἀποδοχές του γιὰ τὴν ἐκπλήρωση μιᾶς βαθειᾶς του ἐπι- θυμίας. Τὴν ἀνέγερση καὶ λειτουργία τοῦ Νοσοκομείου τῶν Κληρικῶν, τὸ γνωστὸ Ν.Ι.Κ.Ε. Στὸ θεραπευτήριό αὐτό, μέσα σὲ ἓνα ξεχωριστὸ πνευματικὸ πε- ριβάλλον, ἔβρισκαν καταφύγιο καὶ πε- ρίθαλψη οἱ κληρικοὶ μας καὶ οἱ οἰκογέ- νειές τους. Ἡ διάδοχη κατάστασις τὸ ἐγκατέλειψε καὶ ἤδη εἶναι ἐνταγμένο μαζί μὲ ἄλλα Νοσοκομεῖα στὸ Ε.Σ.Υ. Τὸ μόνο, ποὺ ἀπέμεινε, εἶναι ὁ λαϊκὸς ἀπό- χος τῶν περαστικῶν ἀπὸ τὸ τέρμα τῶν Πατισίων, ποὺ ψιθυρίζουν ἀπλοϊκὰ «ἐδῶ ἦταν τὸ Νοσοκομεῖο τῶν παπάδων!».

4. Περιουσία δὲν ἀπέκτησε οὔτε ἄλλωστε ἐπιδίωξε νὰ ἀποκτήσει. Τὸ μό- νο περιουσιακὸ του στοιχεῖο ἦταν τὸ φτωχικὸ του ἐρημητήριό, κάπου στὴν ἀκροθαλασσιὰ στὰ Ὑστέρνια τῆς Τή- νου. Σὲ στενὸ συνεργάτη του ἐκδήλωνε τὴν ἀνησυχία του καὶ τὴν πρόθεσή του νὰ ἐκποίησιν καὶ αὐτὸ τὸ μοναδικὸ πε- ριουσιακὸ του στοιχεῖο γιὰ τὸ δημιουρ- γικὸ, κοινωνικὸ ἔργο ποὺ συντελεῖτο στὴν Ἐκκλησία στὶς ἡμέρες του. Δὲν συμβιβάζονταν μὲ τὴ συνειδησὴ του ἡ διατήρησις ἔστω καὶ τῆς μικρῆς καὶ ἀσήμαντης αὐτῆς ιδιοκτησίας. Ἡ πρό- νοια ὅμως τοῦ Θεοῦ δὲν τὸ ἐπέτρεψε, γιατί προορίζονταν νὰ χρησιμοποιηθεῖ αὐτὸ τὸ ἐρημητήριό ὡς τελευταῖο κατὰ- λυμα, ὅταν, μετὰ τὴ μεθοδευμένη ἀπο- μάκρυνσή του ἀπὸ τὴν Ἀρχιεπισκοπή, ἐκτελοῦσε τὰ ἱερατικά του καθήκοντα ὡς ἀπλὸς ἐφημέριος στὸ γειτονικὸ μὲ τὰ Ὑστέρνια χωριουδάκι, τὴν Καρδιανή.

Στὶς 15 Νοεμβρίου 1988 ὁ Ἀρχι- ἐπίσκοπος Ἰερώνυμος, φέροντας τὸ σταυρὸ τῆς δοκιμασίας καὶ τῆς πικρίας ἀπὸ τὴν ἀγνωμοσύνη τῶν «φίλων» του, ἐγκατέλειψε τὴν παρούσα ζωὴ. Καὶ πρέ- πει ἐδῶ νὰ τονισθεῖ καὶ τοῦτο τὸ σημαδι- ἀκὸ γεγονός. Τὴν ἴδια ἀκριβῶς ἡμέρα, ποὺ ἡ ἁγία ψυχὴ του ἔφθανε πρὸ τοῦ θρόνου τοῦ δικαιοκρίτη Θεοῦ, δημο- σιεύονταν στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερ- νήσεως, μετὰ ἀπὸ καθυστέρηση δεκα- τεσσάρων ἐτῶν, ὁ νόμος γιὰ τὴν ἄρση τοῦ περιφήμου «ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΟΥ», ποὺ ἐπέβαλλαν οἱ Συντακτικὲς Πράξεις τῆς Δικτατορίας γιὰ τὴν ἄσκηση προσφυγῶν ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρα- τείας ἀπὸ τοὺς βιαίως καὶ ἀδίκως ἀπο- μακρυνθέντες μὲ τὸ στίγμα τῶν «ἱερω- νυμικῶν» Δώδεκα Ἀρχιερεῖς. Οἱ ἐξελί- ξεις, ποὺ ἀκολούθησαν, μὲ βαρεῖα εὐθύνη τῆς τότε ἀλλὰ καὶ τῆς σημερινῆς ἐκκλη- σιαστικῆς ἡγεσίας, εἶναι σὲ ὅλους γνω- στές.

Ὁ μακαριστὸς Ἰερώνυμος πέρασε στὴν αἰωνιότητα ἡρεμὸς καὶ γαλήνιος. Ὅπως ἡρεμὸς καὶ γαλήνιος πορεύθηκε καὶ στὴν ἐπίγεια ζωὴ του. Ἄλλοι καιροί. Ἄλλα πρόσωπα. Ἄλλη νοοτροπία. Οἱ κρίσεις, οἱ συγκρίσεις καὶ τὰ συμπερά- σματα δικά σας.

Ὁ Σχολιαστής

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Δεκαπενθήμερο Δελτίο

Ἐκκλησιαστικῆς Ἐνημέρωσης.

Ἰδιοκτήτης:

ὁ Μητροπολίτης

Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος

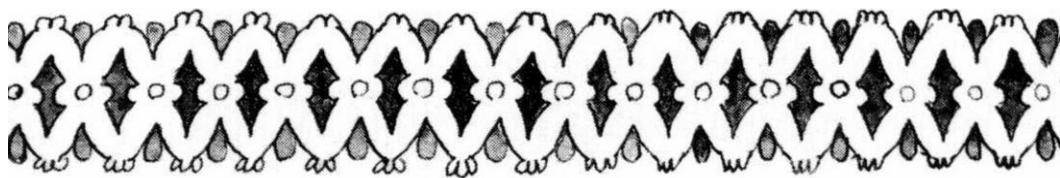
ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ

Διεύθυνση:

19011 Αὐλῶν Ἀττικῆς.

Τυπογραφεῖο Κωνσταντίνου Σανιδᾶ

Ἰωαννίνων 6, Μοσχάτο.

Ἡ προσκύνηση τῶν Εἰκόνων.

Πρόσφατη ἀντιπαράθεση Μητροπολιτῶν, μέ ἀφορμή τὰ λαϊκά προσκυνήματα ἱστορικῶν Εἰκόνων, πού εὐκαίρως - ἀκαίρως ὀργανώνονται τελευταῖα, ἔφερε στό προσκήνιο τίς παλιές ἐριδες τῆς εἰκονομαχίας τοῦ 8ου μ.Χ. αἰώνα. Τό ἐρώτημα τῆς χρήσεως ἢ μὴ ἁγίων Εἰκόνων τό ἀνακίνησε ἡ κοσμική ἐξουσία στό Βυζάντιο υἱοθετώντας αἰρετικές διδασχές. Ἡ ἀναπόφευκτη σύγκρουση μεταξύ Ὁρθοδόξων καί εἰκονομάχων, ἀνέδειξε τήν ὀξεία ἰδεολογικο - πολιτική κρίση, πού σοβοῦσε στήν Αὐτοκρατορία, καί προκάλεσε ρήγμα στήν Ἐκκλησία. Τό ξίφος τῆς ἐξουσίας δούλεψε τότε σκληρά. Πλήθος ἁγίων, πού ἀντιστάθηκαν στά διατάγματα εἰκονομάχων Αὐτοκρατόρων καί τῶν ὁμοειδῶν τους Πατριαρχῶν καί Συνόδων, ὡδήγηθηκαν στό μαρτύριο. Ἡ Ἐκκλησία, ματωμένη καί διχασμένη, ἀδυνατοῦσε νά βγεῖ μόνη Της ἀπό τό ἀδιέξοδο. Τῇ λύση ἔφερε νέα ἐπέμβαση τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας, ὅταν ἄλλαξε τό σκηνικό στό παλάτι καί ἦρθε στά πράγματα ἡ παράταξη τῶν εἰκονόφιλων.

Οἱ Εἰκόνες ἀναστηλῶθηκαν. Ἡ Ἐκκλησία θριάμβευσε. Σέ ἐποχή πνευματικῆς ξηρασίας, ξεπετάχτηκαν μέσα ἀπό τὰ σπλάχνα Της τόσοι Μάρτυρες, πού ἔγιναν κήρυκες τοῦ ἀκατανίκητου δυναμισμοῦ Της. Θρίαμβος γιά τήν Ἐκκλησία δέν εἶναι οἱ λαμπρές τελετές, οἱ ἐξαστράπτουσες ἱερατικές στολές, οἱ μεγαλοπρεπεῖς καί περικαλεῖς Ναοί Της. Δέν εἶναι ὅταν στούς ἡγέτες Της ἀποδίδονται «τιμές ἀρχηγοῦ κράτους», ὅταν θαυμάζεται ὡς παράγοντας πολιτισμοῦ καί κοινωνικῆς προόδου. Θριαμβεῖ ὅταν πορεύεται πρὸς τό μαρτύριο ὅπως ὁ Κύριος, ὁ Ὅποιος βάδιζε πρὸς τό ἐκούσιο πάθος μέ

στέρεη τῇ βεβαιότητι τῆς νίκης: «ἐγὼ νενίκηκα τόν κόσμον» (Ἰωαν. ιστ' 33).

Ὁ «ἀναθεματισμός» τῶν εἰκονομάχων Αὐτοκατόρων, καί ὄχι μόνον, εἶχε ὡς αἰτία τήν πολεμική τους κατά τῆς Ὁρθοδοξίας. Οἱ ἱστορικοί, ἐν τούτοις, ἐπαινοῦν τήν ἐργῶδη μέριμνά τους γιά τήν ἐνδυνάμωση καί πολιτιστική ἀνέλιξη τοῦ Βυζαντίου. Ἄξιες μνείας εἶναι οἱ θέσεις τοῦ ἁγίου Νεκταρίου. Λάτρης τῆς ἀλήθειας καί ἐλεύθερος ἀπὸ «εὐσεβεῖς» σκοπιμότητες ὁ ἅγιος, ἀντικρούοντας τίς ἐπιθέσεις κατά τοῦ Βυζαντίου ἐκ μέρους πολλῶν δυτικῶν ἱστορικῶν τῶν καιρῶν του, πού τό χαρακτήριζαν ὡς ἐποχή «σκότους καί ἐρέβους», ἀναφέρεται κολακευτικά στούς ἡγέτες αὐτούς. Π.χ., γιά τόν δεινὸ εἰκονομάχο Αὐτοκράτορα Κωνσταντῖνο τόν Ε' (τόν Κοπρώνυμο) γράφει: «Ἡ ἱστορία τῆς βασιλείας τοῦ Κωνσταντίνου γίνεται ἡμῖν γνωστὴ ἐκ μόνων τῶν ἀντιπάλων ἱστορικῶν αὐτοῦ», διότι ὅλα τὰ ὑπὲρ αὐτοῦ συγγράμματα «ἐξηφανίσθησαν, ὡς μὴ ὤφειλε, ὑπὸ τῆς ἐπικρατησάσης βραδύτερον μερίδος τῶν εἰκονοφίλων.... Ἡ κατά τοῦ Κωνσταντίνου τῶν συγχρόνων (του) εἰκονοφίλων καταφορά πολλὰ κατ' αὐτοῦ ὑπηγόρευσε τὰ ἀνακριβῆ καί ἀναληθῆ... Ἐάν, ὡς εἰκονομάχος αὐτοκράτωρ, ὑπῆρξε δεινὸς πολέμιος τῆς Ὁρθοδοξίας, ὡς Ἑλλην αὐτοκράτωρ ἠγωνίσθη ἐκθύμως ὑπὲρ τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐν τῷ βυζαντιακῷ κράτει, ὡς καί ὑπὲρ τῆς ἐνισχύσεως τοῦ κράτους καί περιφρουρήσεως αὐτοῦ ἐκ τῶν ἐπιδρομῶν τῶν πολεμίων, οὐς καθ' ὅλου (τούς ὁποίους ἐντελῶς) ἐταπείνωσε» («Περὶ Μεσαίωνος καί Βυζαντιακοῦ Ἑλληνισμοῦ», Ἐκδ. Πελασγός 1994, σελ. 57 - 58).

Τό γιατί τόσο σπουδαῖοι ἡγέτες ἀκολού-

θησαν ξένες προς την ὀρθή πίστη διδασκαλίες, εἶναι ἐρώτημα, πού δὲν μπορεῖ νά θιγῇ σέ λίγες γραμμές. Μιλάμε, πάντως, γιά καιρούς παρακμῆς, ὅπου «δεισιδαίμονες προλήψεις συνδέθηκαν μέ τήν προσκύνηση τῶν εἰκόνων. (Ἀπαιδευτοί καί ἀφελεῖς μοναχοί καί λαϊκοί) ἀπέδιδαν ὁλοένα καί μεγαλύτερη σημασία στήν προστατευτική δύναμη ὅχι πιά τοῦ εἰκονιζομένου προσώπου,... ἀλλά τῆς εἰκόνας, τελώντας παράλογες πράξεις, πού θύμιζαν εἰδωλολατρία» (Αἰκ. Χριστοφιλοπούλου, στήν «Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους», Ἐκδοτική Ἀθηνῶν, Τομ. Η', σελ. 28). Στήν ἴδια περίοδο ὁ Ἅγιος Ἀναστάσιος ὁ Σιναΐτης διαμαρτύρεται γιά τή νοοτροπία πολλῶν συγχρόνων του νά θεωροῦν ὅτι ὅταν μπαίνουν στό Ναό καί ἀσπάζονται τίς εἰκόνες, ἐπιτελοῦν πλήρως τὸ χρέος τους, ἔστω καί ἂν ἀδιαφοροῦν ἐντελῶς γιά τή Λειτουργία καί τίς ἱερές ἀκολουθίες (PG 89 829, στό Α. Schmemman, «The Historical Road of Eastern Orthodoxy», σελ. 204). Πόσο σύγχρονο!...

Πάνω ἀπό τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἐξουσίας βρίσκεται πάντα ὁ Θεός, ὁ Ὅποιος παρακολουθεῖ τήν ἱστορική πορεία τοῦ λαοῦ Του καί κατευθύνει τήν Ἐκκλησία, χωρὶς νά ἀναιρεῖ τήν ἀνθρώπινη ὑπευθυνότητα. Ὁρθόδοξοι καί εἰκονομάχοι ἐκκλησιαστικοί καί κοσμικοὶ ἡγέτες, ὑπῆρξαν ὄργανα τῶν θείων σχεδίων. Ἡ εἰκονομαχία ἐπὶ ἑκατὸ χρόνια ἐνήργησε ὡς καταλύτης ὥστε ἡ συνειδηση τῆς Ἐκκλησίας νά διατρανώσει τὸ φρόνημά της. Ἐπώδυνα, μέ τὸ αἷμα τῶν ἁγίων Μαρτύρων, καί αὐθεντικά, μέ τίς ἀποφάσεις τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, πού συνεκλήθη ἐπὶ τούτῳ τὸ 783 μ.Χ. Οἱ Ὁρθόδοξες θέσεις, ὅπως συνοπτικά τίς διατυπώνει ὁ μακαριστός π. Ἐπιφάνιος Θεοδωρόπουλος, ἔχουν ὡς ἐξῆς: «δὲν λατρεύομεν τὰς Εἰκόνας, οὔτε τοὺς ἁγίους, οὔτε τοὺς Ἀγγέλους, οὔτε αὐτὴν τὴν Παναγίαν Μητέρα τοῦ Κυρίου. Μόνον τὸν ἐν Τριάδι Θεὸν λατρεύομεν... Τιμῶμεν καί δοξάζομεν τοὺς ἁγίους, τοὺς Ἀγγέλους, καί περισσότερον πάντων... τὴν Ἀειπάρθενον καί Παναγίαν Μητέρα τοῦ Σωτῆρος μας, ἀλλὰ λατρείαν δὲν ἀπονέμομεν οὔτε εἰς τὰ πρόσωπά των οὔτε εἰς

τὰς Εἰκόνας των. Ἄλλο τιμὴ καὶ σεβασμός καὶ ἄλλο λατρεία» («Περίοδος Τριωδίου», Ἀθήναι 1972, σελ. 48. Τονίζουμε ὅτι, λατρεύω σημαίνει ὑπηρετῶ ὡς δοῦλος, ἐνῶ προσκυνῶ σημαίνει ἀσπάζομαι μέ πόθο).

Οἱ ἅγιες Εἰκόνες, θαυματουργές ἢ μὴ δὲν εἶναι ἀντικείμενα λατρείας. Εἶναι διόδοι, μέσῳ τῶν ὁποίων ἡ προσκύνησή μας μεταβαίνει πρὸς τὰ εἰκονιζόμενα ἱερά πρόσωπα. Κάθε ἄνθρωπος, πλασμένος «κατ' εἰκόνα» Θεοῦ, εἶναι ἐμψυχη εἰκόνα Του. Οἱ ἅγιοι, ὅμως, εἶναι οἱ πιστότερες εἰκόνες Του, γιατί Αὐτοὶ ἔχουν διανύσει πολὺ δρόμο πρὸς τὸ «καθ' ὁμοίωσιν», πρὸς τὴ θέωση. Ἔτσι, προσκυνώντας εἰκόνες Ἀγίων ἀσπαζόμεστε τὰ ἅγια Πρόσωπά τους ὡς καταξιωμένες εἰκόνες τοῦ σαρκωθέντος Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Γιά τὸ λόγο αὐτὸ τὸ τροπάριο τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας, ἡμέρας μνήμης τῆς ἀναστηλῶσεως τῶν Εἰκόνων, ἀναφέρεται μόνο στήν Εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ περιεκτικά: «τὴν ἄχραντον εἰκόνα Σου προσκυνοῦμεν, Ἀγαθέ,... Χριστέ ὁ Θεός...».

Οἱ θέσεις αὐτές δὲν ἦταν ἐπιλογές τῆς ἐξουσίας, ὅταν βρέθηκε ἀντιμέτωπη ἀφ' ἐνός μέ τὸ ἀνεικονικὸ ἐβραϊομουσουλμανικὸ πολιτισμικὸ ρεῦμα καί ἀφ' ἑτέρου μέ τὸ ἀντιθετὸ τοῦ ἐλληνορωμαϊκοῦ, καί διάλεξε τὸ δεύτερο, ὅπως ἔχει ὑποστηριχθεῖ. Τὸ ὅτι κάθε ἄνθρωπος, πολὺ περισσότερο κάθε ἅγιος, εἶναι ἄξιος τιμῆς ὡς εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, εἶναι κήρυγμα τῶν Ἀποστόλων. Ὁ ἅγιος Κλήμης ὁ Ρώμης, ἓνας ἀπὸ τοὺς ἀποστολικούς Πατέρες τοῦ 1ου αἰῶνα διδάσκει: «Εἰκὼν Θεοῦ ὁ ἄνθρωπος. Ὁ εἰς Θεὸν εὐσεβεῖν θέλων ἄνθρωπον εὐεργετεῖ, ὅτι εἰκόνα Θεοῦ τὸ ἄνθρώπου βαστάζει σῶμα, τὴν δὲ ὁμοιότητα οὐκέτι πάντες, ἀλλὰ ἀγαθῆς ψυχῆς ὁ καθαρὸς νοῦς (δηλαδή, οἱ ἅγιοι)». Καί οἱ συνέπειες αὐτῆς τῆς ἀρχῆς: «Τιμὴν οὖν τῇ τοῦ Θεοῦ εἰκόνι (ὅπερ ἐστὶν ἄνθρωπος) προσφέρειν δεῖ οὕτως: νὰ εὐεργετεῖ κανεὶς ὅσους ἔχουν ἀνάγκη «καὶ τότε αὐτῷ εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ εἰκόνα εὐσεβήσαντι δύναται ἀγαθὸς λογισθῆναι μισθός (θὰ ἔχει μισθὸν ὅπως καί ἐκεῖνος, πού σέβεται τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ)». Γιατί πῶς εἶναι δυνατόν νὰ λέτε ὅτι σέβεσθε τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, ὅσοι «τὸν ἄνθρωπον τὴν ὄντως εἰκόνα Θεοῦ

ὄντα (τὴν πραγματικὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ) ἐν πᾶσιν ἐνυβρίζοντες, φονεύοντες, μοιχεύοντες, κλέπτοντες;... Εἰς μὲν τὴν ὄντως εἰκόνα (ὅπερ ἐστὶν ἄνθρωπος) ἀσεβεῖτε, εἰς δὲ τὰ ἀναίσθητα εὐσεβεῖν δοκεῖτε (θεωρεῖτε εὐσέβεια τό νά σέβεσθε τὰ ἀναίσθητα, ὅταν

ἀσεβεῖτε πρὸς τὴν ὄντως εἰκόνα)»! (ΡΓ 2 301, Ὁμιλία 11, 4).

«Αὕτη ἡ πίστις τῶν Ἀποστόλων»! Ἐλεγχος γιὰ ὅσους προσκυνοῦμε τίς ἅγιες Εἰκόνας, ἀνοικτίρμονες καὶ μισάνθρωποι.

Ε. Χ. Οἰκονομάκος

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ
ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΤΑΣΗ
ΤΗΣ ΚΑΝΟΝΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ
ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Ἡ Πανελλήνια Πρωτοβουλία γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τῆς Κανονικότητος καὶ τῆς Νομιμότητος στὴν Ἐκκλησία διοργανώνει ἐκδήλωση στὴν Αἶθουσα τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας, ὁδὸς Πανεπιστημίου 22, τὴν Πέμπτη, 15 Μαΐου 2003 καὶ ὥρα 7 μ.μ.

Ὁμιλητὴς στὴν ἐκδήλωση θά εἶναι ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Νικόδημος.

Θέμα: «Τομὲς στὴν ἐκκλησιαστικὴ μας ζωή».

Ἡ παρουσία σας θά μᾶς τιμῆσει καὶ θά μᾶς δώσει χαρά.